

Sygn. akt V U 852/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku P. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania P. I.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 22 lipca 2015 r.

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 852/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy P. I. prawa do emerytury. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony wobec wymaganych ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227), w okresie do 01 stycznia 1999 r. 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie udowodnił wymaganego okresu. Według ustaleń wymienionej decyzji, w okresie do 01 stycznia 1999 r. ubezpieczony wykazał 28 lat, 4 miesiące i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Jednocześnie organ rentowy nie uznał za udowodnione jako okresy pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia wnioskodawcy od 16 lipca 1973 r. do 30 czerwca 1982 r., od 01 marca 1984 r. do 09 kwietnia 1989 r. i od 29 maja 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. w Zakładzie (...) S.A. we W. na podstawie świadectwa pracy z dnia 31 lipca 2000 r., ponieważ brak określenia charakteru pracy ściśle wg właściwego wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a stanowiska pracy nie zostały określone według działu, pozycji i punktu powołanych przepisów branżowych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył P. I., który wskazał, że we wskazanych w zaskarżonej decyzji okresach wykonywał prace na różnych stanowiskach, przez pewien okres stale i w pełnym czasie pracę wykonywał prace

elektromontera linii napowietrznych i kablowych, a następnie jako kierowca samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. I., wiek 60 lat życia ukończył w dniu(...) i niespornie na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca posiada 28 lat, 4 miesiące i 2 dni okresów składkowych oraz w dniu składania wniosku o emeryturę był członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jednak wniósł o przekazanie środków tam zgromadzonych za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

(n i e s p o r n e)

W okresie od 01 września 1970 r. do 31 lipca 2000 r. P. I. był zatrudniony w Zakładzie (...) S.A. we W., gdzie wykonywał pracę:

- ucznia praktycznej nauki zawodu od 01 września 1970 r. do 15 lipca 1973 r.,
- elektromontera linii napowietrznych i kablowych s/n napięcia, od 16 lipca 1973 r. do 30 czerwca 1982 r.,
- elektromontera – kierowcy od 01 lipca 1982 r. do 28 lutego 1984 r.,
- ostatnio kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 Mg.

W czasie tego zatrudnienia, w okresie od 10 kwietnia 1989 r. do 28 maja 1990 r. ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego.

W wydanym świadectwie pracy z dnia 31 lipca 2000 r. pracodawca stwierdził, iż wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze:

- 1) od 16 lipca 1973 r. do 30 czerwca 1982 r. jako elektromonter linii napowietrznych i kablowych, Dz. II, poz. 1 pkt 10 i 11,
 - 2) od 01 marca 1984 r. do 09 kwietnia 1989 r.;
 - 3) od 29 maja 1990 r. do 31 lipca 2000 r. jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony, Dz. VIII, poz. 1 pkt 2
- do zarządzenia nr 17 MGİE z dnia 12 sierpnia 1983 r.

d o w ó d: świadectwo pracy, k. 5 akt kapitału początkowego,

akta osobowe.

W czasie tego zatrudnienia, w okresie od 10 kwietnia 1989 r. do 28 maja 1990 r. wnioskodawca pracował na budowie eksportowej, gdzie był kierowcą samochodów ciężarowych o masie całkowitej powyżej 3,5 tony.

d o w ó d: świadectwo pracy, k. 4 w aktach kapitału początkowego,

wyjaśnienia wnioskodawcy, k. 25, e-protokół: 00:33:00 – 00:36:00.

Zakład (...) S.A. we W. nie jest podmiotem ze sfery energetyki oraz nie wykonywano w nim prac przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej. Zakład ten wykonywał jedynie na rzecz energetyki prace polegające na budowie linii napowietrznych i kablowych niskiego i średniego napięcia. W okresie wykonywania pracy w charakterze elektromontera – kierowcy, od 01 lipca 1982 r. do 28 maja 1990 r. wnioskodawca dowoził 5 – 6 osobowe brygady

na miejsce budowy linii. Po dowiezieniu pracowników do pracy, ubezpieczony wykonywał przy budowie linii energetycznych prace elektromontera w akordzie. Po zakończeniu pracy wnioskodawca odwoził pracowników z pracy do domu. W czasie od 29 maja 1990 r. do ustania stosunku pracy P. I. wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o masie całkowitej powyżej 3,5 tony

d o w ó d: zeznania świadków: J. J., k. 25, e-protokół: 00:13:00 - 00:20:00,

D. Z., k. 25, e-protokół: 00:22:00 – 00:31:00,

wyjaśnienia wnioskodawcy, k. 25, e-protokół: 00:33:00 – 00:36:00.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura powyższa przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W rozpoznawanej sprawie zastosowanie znajdują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W sprawie bezsporny był fakt, że na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca posiada 28 lat, 4 miesiące i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych, był członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jednak wniósł o przekazanie środków tam zgromadzonych za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, a ponadto na dzień wydania zaskarżonej decyzji (23 lipca 2015 r.) miał ukończone 60 lat życia; wiek 60 lat ukończył (...).

Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada wymagane co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zaznaczyć przy tym należy, że okresy te mogą przypadać wyłącznie do dnia 31 grudnia 1998 r. (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udokumentował żadnego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

P. I. twierdził zaś, że w kwestionowanych przez organ rentowy okresach pracował w Zakładzie (...), gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace elektromontera linii napowietrznych i kablowych i następnie, kierowcy samochodu ciężarowego ma masie całkowitej powyżej 3,5 tony..

Zgodnie z treścią § 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zakład pracy winien wydać pracownikowi zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach, opierając się wyłącznie na posiadanej dokumentacji. W wydanym ubezpieczonemu świadectwie pracy z dnia 31 lipca 2000 r. pracodawca określając charakter wykonywanych przez ubezpieczonego prac, wskazał na wykonywanie prac:

- ucznia praktycznej nauki zawodu od 01 września 1970 r. do 15 lipca 1973 r.,
- elektromontera linii napowietrznych i kablowych s/n napięcia, 16 lipca 1973 r. do 30 czerwca 1982 r.,
- elektromontera – kierowcy od 01 lipca 1982 r. do 28 lutego 1984 r.,
- ostatnio kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 Mg.

W pkt 8 tego samego świadectwa pracy pracodawca podał, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze:

- 4) od 16 lipca 1973 r. do 30 czerwca 1982 r. jako elektromonter linii napowietrznych i kablowych, Dz. II, poz. 1 pkt 10 i 11,
 - 5) od 01 marca 1984 r. do 09 kwietnia 1989 r.;
 - 6) od 29 maja 1990 r. do 31 lipca 2000 r. jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony, Dz. VIII, poz. 1 pkt 2
- do zarządzenia nr 17 MGİE z dnia 12 sierpnia 1983 r.

Jakkolwiek fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach formalnie potwierdził były pracodawca wnioskodawcy, to jednak należy uwzględnić utrwalony w orzecznictwie pogląd, że sam fakt posiadania świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie oznacza jeszcze uznania, że praca w warunkach szczególnych była w rzeczywistości wykonywana (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa 1535/14, LEX nr 1681945). Wydanie przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie rodzi skutków materialnoprawnych, a określenie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) należy do kompetencji organu rentowego i sądów ubezpieczeń społecznych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 1539/13, LEX nr 1493753)..

Natomiast nie ulega wątpliwości – w świetle stanowiska reprezentowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego – że w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, niepubl.). Również w uchwale z dnia 10 marca 1984 r. (III UZP 6/84, niepubl.) Sąd Najwyższy wyraźnie orzekł, że okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą być ustalone w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż zaświadczenie zakładu pracy.

Zebrany w sprawie materiał dostatecznie uzasadnia zdaniem Sądu ustalenie, że w spornych okresach wnioskodawca wykonywał początkowo prace elektromontera linii napowietrznych i kablowych s/n napięcia, elektromontera – kierowcy i ostatnio w okresach od 01 marca 1984 r. do 09 kwietnia 1989 r. i od 29 maja 1990 r. do 31 lipca 2000 r., kierowcy samochodów ciężarowych o masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Spośród wymienionych, tylko wykonywana przez P. I. praca kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony jest wymieniona jako praca w szczególnych warunkach (stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. wykaz A, Dział VIII, poz. 3). Uzasadniona jest zatem ocena, że pracę w szczególnych warunkach ubezpieczony wykonywał w czasie od 01 marca 1984 r. do 31 grudnia 1998 r. 14 lat, 9 miesięcy i 1 dzień, z zastrzeżeniem, że pracę kierowcy samochodu ciężarowego wykonywał także w czasie pracy na budowie eksportowej od 10 kwietnia 1989 r. do 28 maja 1990 r. Ten jednak, krótszy od wymaganych co najmniej 15 lat, okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach jest niewystarczający do przyznania świadczenia.

Istotny dla rozstrzygnięcia sprawy jest fakt, że Zakład (...) S.A. nie jest nie jest podmiotem ze sfery energetyki oraz nie wykonywano w nim prac przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz, że Zakład

ten tylko wykonywał na rzecz energetyki prace związane z budową linii napowietrznych i kablowych niskiego i średniego napięcia. Wykonując zatem w czasie od 16 lipca 1973 r. do 30 czerwca 1982 r. prace elektromontera linii napowietrznych i kablowych oraz od 01 lipca 1982 r. do 28 lutego 1984 r. prace elektromontera – kierowcy, P. I. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie A, zarówno Dział. II (prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych) jak i kierowcy samochodu ciężarowego (Dział VIII, poz. 3). Należy bowiem wskazać, że w świetle utrwalonego orzecznictwa jego praca na stanowisku elektromontera nie jest kwalifikowaną pracą, jaka jest wymieniona w dziale II. W tym zakresie Sąd w pełni podziela pogląd jaki w sprawie II UK 301/14 wyraził w wyroku z dnia 15 września 2015 r. Sąd Najwyższy (LEX nr 1816558) stwierdzając, że nie wystarcza wykonywanie prac przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, jeśli nie są związane i nie wynikają z podstawowej działalności jaką jest wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej. Odnosi się to również do robót elektroenergetycznych. Z kolei Sąd Apelacyjny w Lublinie wskazał, że jeżeli czynności pracownicze nie były pracami w energetyce związanymi ściśle z wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej, z naprawami sieci energetycznej czy z eksploatacją i remontami urządzeń elektroenergetycznych, to nie można uznać ich za prace w szczególnych warunkach. (wyrok z dnia 16 maja 2013 r., sygn. akt III AUa 322/13, LEX nr 1316224). Prace elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych wykonywane w przedsiębiorstwie zajmującym się wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej są pracami w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 09 kwietnia 2013 r., sygn akt III AUa 1381/12).

Natomiast praca kierowcy samochodu ciężarowego nie jest pracą w szczególnych warunkach, albowiem we wskazanym okresie pracy tej nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r.). Z ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych wynika bowiem, że we wskazanym wyżej okresie pracę kierowcy samochodu ciężarowego J. I. wykonywał w ograniczonym zakresie i pracę tę łączył z pracą elektromontera. W istocie zatem ani pracy elektromontera, ani też pracy kierowcy nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świetle zatem zebranego w sprawie materiału oraz powyższych rozważań, stanowiące podstawę odmowy przyznania prawa do emerytury wcześniejszej ustalenie zaskarżonej decyzji, wskazujące na brak wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, jest uzasadnione.

Sąd zatem na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione dostatecznie uzasadnionych podstaw odwołanie oddalił.